

ÚSPĚŠNÝ SVĚTOVÝ DEN PRVNÍ POMOCI 2003

Již tradičně patří druhá sobota v září propagaci výuky první pomoci.



Třikrát již byl vyhlášen Evropský den první pomoci, letos poprvé se rozšířil po celé zeměkouli a zapojilo se do něj 115 národních společností ČK a ČP (z celkového počtu 178). V sobotu 13. září 2003 bylo možné v celé řadě českých, moravských a slezských měst vidět nejen ukázky správného poskytování první pomoci, ale také zdravotnické a hasičské techniky, vystoupení kynologů se záchrannými psy, měření krevního tlaku, glykémie či cholesterolu, ukázky maskování poranění, aj.

Novinkou letošního ročníku bylo jeho propojení s evropskou kampaní „Bezpečnost dětí na silnicích“, do níž se ČČK spolu s dalšími 25 evropskými národními společnostmi ČK zapojil.

Navzdory nepříznivému počasí /vítr, dešť, chladno/ byl letošní Světový den první pomoci rekordní. Pořádalo jej 60 OS ČČK v 58 městech ČR. Připravovalo jej 1.048 členů a dobrovolníků ČČK a v celé České republice jej navštívilo 56.710 osob. Fotoreportáž z jeho průběhu v některých městech ČR naleznete na straně 10 tohoto čísla Novin ČK.

V hlavním městě Praze se Světový den první pomoci 2003 uskutečnil opět na historickém Staroměstském náměstí. Pořádalo jej společně všech 6 pražských OS ČČK a těšil se hojnému zájmu nejen obyvatel Prahy, ale i řady domácích i zahraničních návštěvníků z řad turistů /viz foto/.

Světový den první pomoci 2003 byl v ČR úspěšnou propagačně-motivační akcí, která významně přispěla nejen k probuzení zájmu veřejnosti o problematiku první pomoci, ale také k propagaci činnosti ČČK.

Mgr. Josef Švejnoha



ZDENA HADRBOLOVÁ A JIŘÍ PRŮCHA A ČERVENÝ KŘÍŽ

Zdena Hadrbolová patří mezi nejznámější české herečky vůbec. Ačkoliv se v poslední době příliš často neobjevuje na televizních obrazovkách a divák za ní musí do divadla, neztrácí nic ze své popularity. Po několikaletém angažmá v divadle Komédie ji dnes můžeme vidět na scéně divadla Na zábradlí v Léblových inscenacích Ivanov a Strýček Váňa a v divadle Rokoko, kde vytvořila dvě role - v inscenaci Skřivánek a v mimořádně divácky úspěšném představení - V hodině rysa. Kromě divadla se Zdena Hadrbolová nedávno vydala na pedagogickou dráhu: „Vyučovat herectví, to bych se nikdy neodvážila. Nastoupila jsem na katedru autorské tvorby k Ivanu Vyskočilovi, kde se studenty o hereckém povolání spíše hovoříme...“.

S herečkou Zdenou Hadrbolovou a jejím životním partnerem - kameramanem Jiřím Průchou, jsme si nedávno povídali v jejich malostranském podkrovním bytě...

Redakce Novin ČK: „Co se Vám vybaví, když slyšíte o Červeném kříži?“

Zdena Hadrbolová: „Evokuje mě to zavzpomínat na žákovská léta. Bílá páska s červeným křížem na paži neodmyslitelně patřila k označení dětských zdravotníků, kteří nesměli tenkrát chybět v žádné třídě... O něco později jsem se setkala se jménem Angličanky Florence Nightingalové. Byla pro mne skutečnou hrdinkou a dodnes ji vnímám jako čelní



představitelku Červeného kříže, která stála u jeho zrodu. I z dnešního pohledu Červený kříž vnímám jako nesmírně užitečnou organizaci se zcela nezastupitelným posláním.

Kromě Nightingalové jsou pro mě typickými představitelkami ČK u nás dobrovolné sestry v uniformách se svými brašnami přes rameno, které vídáme na všech větších akcích... Teď si vybavuji, že jedna taková k nám chodila na školu a učila nás první pomoc. Takže, když to shrnu, zmínka o Červeném kříži mne pokaždé vrací do dětství.“ (smích)

Jiří Průcha: „Prvenství v poskytování první pomoci asi už Červenému kříži nikdy nikdo nevezme. Umět poskytnout první pomoc by mělo rozhodně patřit k základnímu vzdělání každého. Při úrazech rozhodují sekundy a zbytečné přešlapování z neznalosti ještě nikomu život nezachránilo.“

Zdena Hadrbolová: Jiří mi připomněl příhodu, kde jsem při jednom takovém neštěstí zasahovala...

Bylo to ještě před revolucí, kdy jsme se vraceli z natáčení a dostali jsme se do kolony „sprátelových“ vojsk. Z protisměru se vyřítíl kluk na motocyklu a samozřejmě to chytil... Všude krev. Lidé ztuhli a nečinně přihlíželi. Já naštěstí v tomto ohledu nemám žádné zábrany. A tak jsem k němu přišla, uvolnila mu jazyk, aby se neudusil. Byla to zcela spontánní reakce! Tehdy jsem si uvědomila, že asi přeci jenom ve mně něco dobrovolné sestry ČK zanechalo...“

(pokračování rozhovoru na str. 12)

ČČK A KRAJSKÉ USPOŘÁDÁNÍ

Když jsme před lety vytvářeli návrh nových stanov pro Český červený kříž, snažili jsme se název územní organizace specifikovat obecně, aby bylo možné se přizpůsobit pozdějšímu vývoji. Ať již vnitřnímu nebo vnějšmu. Proto víceméně obecný název **Oblastní spolek ČČK**. Může to být okres, může to být několik okresů, může to být kraj.

Pozdější vývoj ukázal, že většina okresů je schopna ekonomicky udržet vlastní oblastní spolek ČČK, byť s většími či menšími potížemi. Zkušenosti z povodní z let 1997 a 2002 ukázaly, že pro organizování pomoci postiženým v první etapě je území okresu, jeho velikost, při našich dnešních schopnostech a možnostech optimální. Doufejme ale, že katastrofy obdobného rozsahu snad máme na delší čas za sebou. A objevuje se otázka, **jaké územní uspořádání bude nejlepší pro kvalitní a efektivní práci ČČK?** Z hlediska nákladů by to zcela jistě bylo krajské uspořádání, což znamená 14 oblastních spolků ČČK. Co kraj to oblastní spolek. Bohužel jsem ale přesvědčen, že v současné době by to znamenalo i značné omezení činnosti ČČK a tím pádem i ústup z pracně dobytých pozic. Na toto řešení nejsme dostatečně připraveni a bude dobře k takovému řešení přistupovat s většími zkušenostmi a důkladnou přípravou.

Takže je nastolena otázka, jak se v této etapě vývoje vypořádat se začleněním naší organizace do stávajících struktur krajského uspořádání.

V první etapě to byly **krajské koordinační rady**, které měly za hlavní úkol prezentovat krajským orgánům a představitelům činnost ČČK, jeho poslání, význam, cíle. **Hlavním cílem bylo vytvoření pozitivního obrazu ČČK a navázání prvotních kontaktů.** Podařilo se to? Pokud vím, tak bohužel málo kde.

V současné době se začíná naplňovat poslání krajů. Není sice ještě zcela jisté v jakých oblastech činnosti, jak velké finance a kdy je začnou případně rozdělovat, ale nervozita mezi případnými zájemci již stoupá. **V některých krajích již vznikají různá uskupení nevládních organizací, jejichž výbory se staví do role partnerů krajských orgánů.** Jejich největším přáním samozřejmě je - **rozhodovat nebo alespoň spolurozho-**

doovat o přerozdělování možných finančních prostředků dále. Naše doporučení bylo - **zúčastnit se jednání jako pozorovatelé, ale do těchto uskupení nevstupovat. Při jakémkoliv hlasování nás totiž konkurenční většina legálně vyřadí z jakýchkoliv aktivit.** Naším cílem musí být využití postavení ČČK jako největší, samostatné humanitární organizace s vlastním zákonem a navázat přímé kontakty s vedením kraje. Nabídnout jim naše činnosti, pomoc při plnění jejich úkolů a přesvědčit je, že jejich peníze uijeme nejlépe. Nejlepším argumentem jsou konkrétní výsledky.

Kdo bude v kraji jednat za ČČK? Měl by to být oblastní spolek ČČK určený po předchozím projednání usnesením VR ČČK. Měl by to být ten nejlepší v kraji, což někdy znamená, že to není ten v sídelním městě kraje. Na představitelích tohoto OS ČČK a jenom na nich bude, jaké bude mít ČČK v kraji postavení, jakou získá podporu. Nelze spoléhat na podporu z ústředí ČČK, protože v českých poměrech jakékoliv zasahování do krajských záležitostí z Prahy představuje něco jako dráždění býka červeným hadrem.

Bohužel vím, že v některých krajích bude velmi obtížné nalézt odpovídajícího zástupce. Někde proto, že prostě není, jindy proto, že nebude zájem. I to bude vytvářet obraz současného stavu ČČK v konkrétních oblastech. **Apeluji na všechny, kteří to myslí s ČČK vážně, aby tuto situaci nepodceňovali a využili všech svých schopností k vytvoření silného postavení ČČK v jejich kraji.** Nikdo to za ně neudělá (vyjma konkurenčních organizací) a představuje to významnou etapu pro rozvoj ČČK v budoucnosti.

V uplynulém období jsme dosáhli velmi dobrých výsledků. Děkuji Vám všem, kteří jste se o ně zasloužili nápadem i přiložením ruky k dílu. Přeji Vám mnoho sil, zdraví a štěstí do další práce. Hlavně musíme vydržet. Lenoš, prospěcháři, závistivci a jim podobní odpadnou, jen když jim dobrou prací nevytvoríme dostatečný prostor pro jejich existenci. **Snažme se být nejlepší a hlavně nepropásněme šanci při vytváření nových územních struktur.**

JUDr. Jiří Procházka, ředitel Úřadu ČČK

ZAHRANIČNÍ AKTIVITY ČČK

ČČK NA FÓRU DÁRCŮ

Ve dnech 2. - 5. 10. 2003 se prezident ČČK **MUDr. Zdenko Vlk, Csc.** zúčastnil ve Spojených arabských emirátech zasedání tzv. Fóra dárců, které bylo svoláno Mezinárodní federací ČK a ČP. Zasedání řídil prezi-



dent MF ČK a ČP **Don Juan Manuel Suárez Del Toro Rivero**. Zasedání se zúčastnily delegace národních společností ČK a ČP ze 36 zemí z 5 světadílů, představitelé MV ČK a MF ČK a jejich komisí.

SEMINÁŘ MHP VE SLOVINSKU

První viceprezident ČČK **RNDr. Marek Jukl, Ph. D.** a pracovnice zahraničního úseku Úřadu ČČK **Linda Sochorová** se ve dnech 16. - 19. 10. 2003 zúčastnili porady zástupců 12 národních společností ČK k šíření mezinárodního humanitárního práva (MHP) ve slovinském letovisku Debeli Rtic. Seminář svolala Regionální delegace MV ČK z Budapešti a jeho program akcentoval zejména šíření MHP ve školství a spolupráci s médii při šíření MHP. Seminář přinesl i prospěšnou výměnu zkušeností z jednotlivých národních společností ČK.

DELEGACE ČČK V CHORVATSKU

Ve dnech 21. - 23. 10. 2003 se prezident ČČK **MUDr. Zdenko Vlk, Csc.** a ředitel Úřadu ČČK **JUDr. Jiří Procházka** zúčastnili v Záhřebu oslav 125. výročí založení Chorvatského červeného kříže. Vyvrcholení těchto oslav se uskutečnilo v chorvatském parlamentu.

ZAHRANIČNÍ NÁVŠTĚVY NA ÚŘADU ČČK

V posledních týdnech Úřad ČČK navštívili:

- zástupkyně Kanceláře ČK při Evropské unii v Bruselu sl. **Emilie Goller**
- novou vedoucí Regionální delegace MV ČK v Budapešti **Patrick Zahnd** a pracovníci této delegace **Martin Hahn** a **Réka Varga**
- regionální manažer Amerického ČK v Jižní oblasti USA pro dárcovství krve **Jeff Freeman** (na obr. uprostřed).
- stážisté z Nizozemska, studující obor přípravy na katastrofy, **A. M. Buitink** (z Utrechtu) a **I. C. Schoon** (ze Zuidhornu).



Zahraniční návštěvníci jednali s ředitelem Úřadu ČČK **JUDr. Jiřím Procházkou** a vedoucím úseku odborných činností Úřadu ČČK **Mgr. Josefem Švejnhouem**.

„Pane doktore, povězte mi, co zastaví padání vlasů?“ Lékař: „Podlaha, nic než podlaha!“

ZPRÁVY Z ÚŘADU ČESKÉHO ČERVENÉHO KŘÍŽE

VÝKONNÁ RADA ČČK 8. 11. 2003

Výkonná rada ČČK na svém zasedání projednala a schválila další průběžnou zprávu o čerpání Fondu humanity ČČK - povodně 2002 a o realizaci pomoci, návrh na zajištění finančních prostředků na úhradu schodku Evropské soutěže v první pomoci FACE 2003, návrh na použití finančních prostředků z veřejné sbírky na pomoc Iráku, návrhy na udělení vyznamenání ČČK „Za dlouholetou práci“ a plakety „Za záchranu života“, návrh na odsun splatnosti půjčky OS ČČK Ostrava, a půjčku OS ČČK Kladno, návrh Směrnice o ustavení pověřených OS ČČK (s krajskou působností) a zásadách jejich činnosti, návrh na zrušení registrace OS ČČK Sokolov, návrh na účast delegace ČČK na 28. Mezinárodní konferenci ČK v Ženevě a jeden návrh na udělení **Medaile Alice Masarykové** předsedkyni Dozorčí rady ČČK **Stanislavě Klicmanové-Maríkové**.

V rámci informačních zpráv vzala VR ČČK na vědomí zprávu o činnosti Úřadu ČČK a přehled aktivit Úřadu ČČK a OS ČČK se sdělovacími prostředky za uplynulé období, dále informaci o přípravě podzimního zasedání Komor ČČK, souhrnný přehled o půjčkách poskytnutých OS ČČK, průběžnou informaci o stavu obnovy pavilonu urologie Nemocnice KBC v Bělehradě, zprávu o průběhu Světového dne první pomoci 2003 v ČR, informaci o vydaném souhlasu s vyhlášením veřejné finanční sbírky OS ČČK Brno-město a Pardubice a zprávy ze zahraničních cest.

PORADA ŘEDITELŮ ÚŘADŮ OS ČČK

Ve dnech 29. - 30. 9. 2003 se již tradičně v Pardubicích uskutečnila celostátní porada ředitelů a ředitelů Úřadů Oblastních spolků ČČK. Po hlavním referátu ředitele Úřadu ČČK **JUDr. Jiřího Procházky**, vyslechli sdělení prvního viceprezidenta ČČK **RNDr. Marka Jukla, Ph.D.** a vedoucích úseků Úřadu ČČK **Ing. Heleny Jedličkové, Heleny Jůzlové a Mgr. Josefa Švejnohy**. Živá diskuze umožnila zodpovězení všech dotazů i prospěšnou výměnu zkušeností. Ředitelé a ředitelky Úřadů ČČK, kteří



pracují v této funkci déle než 10 let, převzali Pamětní medaili k 10. výročí ČČK.

DALŠÍ ZLATÉ KŘÍŽE PŘEDÁNY

Dne 25. 10. 2003 se v krásném prostředí Kláštera Hradisko v Olomouci opět sešli mnohonásobní dárci krve, aby za 80, 120 a 160 bezpříspěvkových odběrů krve převzali Zlaté kříže 3., 2. a 1. třídy. Toto nejvyšší vyznamenání udělované v ČR pro BDK převzali z rukou čestné prezidentky ČČK **Viktorie Špidlové**, prezidenta ČČK **MUDr. Zdenko Vlka, CSc.** a prvního viceprezidenta ČČK

RNDr. Marka Jukla, Ph.D. Vyslechli jejich děkonná vystoupení, stejně jako poděkování dalších významných hostů: primátora města Olomouce **Ing. Martina Tesaříka**, rektorky Univerzity Palackého v Olomouci **Prof. MUDr. PhDr. Jany Mačákové, CSc.**, vedoucího oddělení zdravotní péče Krajského úřadu v Olomouci **MUDr. Vladimíra Jukla**, přednostky Transfúzního oddělení FN Olomouc **MUDr. Dany Galuszkové** a ředitele Vojenské nemocnice Olomouc **Plk. MUDr. Lubomíra Dobeše**.



KLUBY DÁRCŮ KRVE ROKOVALY

Ve dnech 17. - 18. 9. 2003 se v Brně sešli na svém pravidelném výročním zasedání zástupci Klubů dárců krve ČČK z celé ČR. Vyslechli vystoupení člena Výkonné rady ČČK **Adolfa Šťastného** a zprávy svých regionálních mluvčích, v diskusi uskutečnili podnětnou výměnu zkušeností ze své práce. Zvolili své nové mluvčí na další období a prohlédli si brněnskou transfúzní stanicí. Velké poděkování patří **OS ČČK Brno-venkov**, zejména předsedkyni **OVR ČČK Jiřině Pilové** a ředitelce Úřadu OS ČČK **Ludmile Mládkové**, které celé setkání na vysoké úrovni připravily.

PRVNÍ NOSITELÉ MEDAILE ALICE MASARYKOVÉ - (2. část)

HELENA JŮZLOVÁ (1943)



Je členkou ČČK od roku 1960. Od roku 1962 je pracovnící Úřadu dříve Československého, později Českého červeného kříže. Vykonávala řadu referentských funkcí, později byla vedoucí odboru Krajských instruktorů, vedoucí organizačního oddělení, v současné době je vedoucí úseku vnitřních vztahů Úřadu ČČK. Aktivně pracovala 30 let ve výboru místní skupiny ČSČK a ČČK. Aktivně spolupracuje na tvorbě Novin Červeného kříže.

MUDR. ALOIS MALOUŠEK (1944)

Členem ČČK je od roku 1970. Řadu let byl členem Federálního výboru ČSČK, členem zdravotně branné komise FV ČSČK, později členem

Nač si Vaše paní nejvíce naříká?“, ptá se lékař manžela. - „Na mě, pane doktore“.

Ústředního výboru ČČK. V současné době vykonává funkci místopředsedy Oblastní výkonné rady ČČK ve Znojme. Je členem Výkonné rady ČČK a předsedou Pracovní skupiny VR ČČK pro zdravotní a sociální strategii. Je dlouholetým předsedou místní skupiny ČČK.



ADOLF ŠŤASTNÝ (1936)

Členem ČČK je od roku 1960. Řadu let vykonává funkci předsedy OVR ČČK Karviná, působil ve funkci prvního viceprezidenta ČČK, byl předsedou Pracovní skupiny VR ČČK pro BDK. V současné době je členem Výkonné rady ČČK. Je prvním nositelem zlaté plakety prof. Janského za 40 bezpříspěvkových odběrů krve, řadu let byl předsedou Klubu dárců krve v Karviné. Získáváním finančních prostředků významnou měrou přispěl k vybudování Gerontocentra ČČK v Českém Těšíně.



NOVÁ UČEBNA PRVNÍ POMOCI V ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Byla to 1. 10. 2003 v Ústí nad Orlicí docela velká sláva. Učeben pro výuku první pomoci má ČČK po republice samozřejmě více, ale tentokrát se poprvé otevírala v budově základní školy. Spojily zde své síly aktivní **OS ČČK Ústí nad Orlicí a Základní škola Bratří Čapků v Ústí nad Orlicí**. Slavnostnímu otevření byli přítomni mj. krajský zdravotní rada, místostarosta Ústí nad Orlicí i zástupci Úřadu ČČK z Prahy.



Jak nám sdělil ředitel Úřadu OS ČČK Ústí nad Orlicí **Jiří Preclík**: „Škola poskytla jednu třídu, ČČK ji vybavil nábytkem a výukovými přístroji a materiálem. Během dopoledne ji bude škola využívat pro jazykovou výuku, v odpoledních hodinách a o víkendech pak ČČK pro výuku první pomoci pro širokou veřejnost“. Jak jednoduché, že? Školy se potýkají s úbytkem žáků a využitím svých tříd, ČČK stále potřebuje vhodné výukové prostory. Nešlo by to také u Vás?

HODONÍN BYL NA KORFU

Stejně jako v minulých letech i letos zorganizoval **OS ČČK Hodonín** letní rekondiční tábor pro děti s diagnózou psoriáza, atopický ekzém, alergie a astma bronchiale. Tentokrát se tábor uskutečnil v polovině srpna na řeckém ostrově Korfu v letovisku Benitzes. Celkem 46 účastníků tábora - 33 dětí, lékař, 5 vedoucích a 7 rodičů - bylo ubytováno v pěkných apartmánech v rezidenci s výhledem na 400 m vzdálené moře.



Po celou dobu pobytu jsme se snažili připravit pro děti pestrý program. Hlavní náplní bylo samozřejmě koupání a slunění - obojího jsme si bohatě užili. A abychom získali i dobrou kondici, uspořádali jsme pro menší děti závody na nafukovacím delfínovi a pro všechny pak sportovní podvečer. S úspěchem se setkali i další soutěže jako turnaj v Piškvorkách, v Člověče nezlob se či Hrátky se slovy. Příjemným zpestřením pobytu pak byly dva výlety. První směřoval na řeckou pevninu a byl spojen s koupáním

v Modré laguně, druhý pak zamířil do Aquaparku. Závěr tábora obstarala diskotéka spojená se soutěžemi ve vodě na pláži u bazénu.

Jitka Soldánová, hlavní vedoucí tábora

MS ČČK LYSŮVKY DĚKUJE

Chtěli bychom poděkovat jménem 8 důchodců ze Zelinkovic a Lysůvek **OS ČČK Frýdek-Místek** za pěknou týdenní rekreaci ve středisku Trnava u Zlína. Byla to pro ně pěkná odměna za velmi úspěšnou sbírku šatstva a obuvi pro chudé obyvatele Zakarpatské Ukrajiny a za 7.000,- Kč zaslaných na výzvu ředitele Úřadu ČČK JUDr. J. Procházky na opravu dětské nemocnice, na opravu a výstavbu nového bydlení pro občany postižené povodněmi a na úhradu výdajů spojených se šřením základů první pomoci.

Lubomír Doležel, předseda MS ČČK Zelinkovice-Lysůvky

AKTIVNÍ MLÁDEŽ ČČK VE FRÝDKU-MÍSTKU

Nejvíce toho vždy děláme v létě, které pro nás letos začalo již 23. května Bambiriádou. Dětem jsme zde předváděli oživování, které si mohly i vyzkoušet a ti větší si mohli zkusit i náš testík ze základních zdravotnických znalostí. Po celou dobu Bambiriády jsme zajišťovali zdravotnický dozor.

Dalším velkým soustem, na kterém jsme si s radostí pochutnali, bylo zajištění zdravotnického dozoru na Mezinárodním folklórním festivalu ve dnech 18. - 25. 6. 2003.

Poté již přišly samotné prázdniny a s nimi i čas radovánek a koupání. Hned druhý den prázdnin nám začaly již tradiční a oblíbené 18-denní tábory pro děti s diagnózou pohybové vady, astma a bronchitida, na kterých se sešlo asi 80 dětí. Pomáhali jsme i při zahraničních léčebných pobytech v chorvatských letoviscích Igrane a Pakoštane. Na všech turnusech se sešlo 162 dětí.

Spojeného Regionálního a Okresního studijního střediska ČČK ve dnech 1.-9. 8. 2003, zaměřeného na školení první pomoci, se zúčastnilo 40 lidí. Zkoušky složili všichni, což vypovídá o velké kvalitě a přípravě lektorů.

Ohled po prázdninách jsme se začali připravovat na Světový den první pomoci 2003, který se uskutečnil ve dvou lokalitách našeho města - před sokolovnou ve Frýdku a v objektu hypermarketu Tesco v Místku. Pro téměř 7.000 lidí byly předváděny ukázky první pomoci na maskovaných poraněních, kardiopulmonální resuscitace a soutěže dětí v první pomoci. Pro děti i dospělé byly vypracovány jednoduché testy. Za odměnu byly dětem rozdány letáčky s první pomocí a sladkosti.

Tomáš Valášek, předseda OSM ČČK Frýdek-Místek

OCEŇOVÁNÍ BDK V Kladně

OS ČČK Kladno pořádal ve dnech 17. a 18. 9. 2003 slavnostní předávání zlatých Medailí prof. Janského. Dne 17. 9. 2003 bylo z rukou **MUDr. Evy Langrové a Stanislavy Klicmanové-Marškové** předáno 31 zlatých medailí mnohonásobným BDK, aby poté **MUDr. Eva Langrová** sama přijala stříbrnou Medaili prof. Janského za 20 bezpříspěvkových odběrů krve. Poděkovat dárčům přišel i pěvecký kroužek „**Amálka**“ pod ve-

dením paní učitelky **Miklasové**, která dětem písničky i skládá a doprovází je na kytaru.

Dne 18. 9. 2003 bylo v Kladně-Sitně předáno 32 stříbrných Janského medailí za 20 odběrů krve, kde zazpívaly a zahrály děti z pěveckého kroužku „**Sluníčko**“ z **5. ZŠ Kladno** pod vedením paní učitelky **Moučkové**. Dárčům poděkovala ředitelka Úřadu OS ČČK Kladno paní **Tůmová** a zástupci zdravotních pojišťoven.

Milada Kolská, ředitelka ÚOS ČČK Kladno

MLADÍ ČLENOVÉ ČČK VE VSETÍNĚ

Dne 13. 9. 2003 organizovali mladí členové ČČK ukázky poskytnutí první pomoci při zástavě dechu, žilním krvácení a odřeninách. Zároveň předvedli uložení postiženého do stabilizované polohy. Akce se uskutečnila při příležitosti Světového dne první pomoci na stanovišti Běhu Terryho Foxe. Účastníci běhu si mohli samo vyzkoušet resuscitaci i ostatní ošetření, za což byli odměněni odrazkami „**Máš jen jeden život .. Dávej si pozor!**“. Po předvedených ukázkách jsme se rozdělili do zdravotních hlídek po trati Běhu Terryho Foxe a zbylí z nás si trasu sami proběhli.



Od 12. září 2003 probíhala ve Vsetíně kulturní akce „**Valašské záření**“. Po celou dobu trvání oslav až do neděle drželi mladí členové ČČK zdravotnické hlídky.

Přestože papírově byla **MLÁDEŽ ČČK ve Vsetíně** zrušena, činnost mladých členů ČČK nezanikla. Naopak se základna rozrůstá zejména o menší děti a přibývá akcí, kterých se pravidelně zúčastňujeme.

Za místní skupiny ČČK Pavla Spilková

BDK V DIVADLE V PARDUBICÍCH

Dne 28. 9. 2003 přivítala již potřetí prkna Východočeského divadla v Pardubicích bezpříspěvkové dárcy krve při předávání zlatých a stříbrných Medailí prof. Janského.

Celkem 160 stříbrných a 65 zlatých medailí převzali mnohonásobní BDK z rukou **MUDr. Jiřího Skalického**, člena rady města Pardubic, **MUDr. Jitky Horské**, primářky TO Krajské nemocnice Pardubice, **Františka Hanáka**, ředitele Úřadu OS ČČK Pardubice a **Ing. Tomáše Pelikána**, náměstka ředitele Východočeského divadla.

Po předávání medailí následovalo benefiční divadelní představení „**Ještě jednou, profesore**“, které sklídilo velký ohlas ze strany publika. Celý večer se vydařil a pro organizátory akce byly rozesmáté tváře dárců i jejich rodinných příslušníků odměnou za jejich práci.

František Hanák, ředitel ÚOS ČČK Pardubice

„Můžete se, slečno, obléknout. Mohu Vám říci, že Vaše zdraví bych si přál pro sebe a Vaši postavu pro manželku“.

ING. JIŘINA MUSÍLKOVÁ

Naše čtyři tradiční otázky tentokrát zodpověděla **Ing. Jiřina Musílková**, ředitelka Všeobecné zdravotní pojišťovny (VZP) ČR.

Otázka: Můžete se nám trochu představit? Co ve Vašem životě předcházelo tomu, než jste usedla do „horkého“ křesla ředitelky VZP ČR?

Odpověď: Vystudovala jsem střední školu v Jindřichově Hradci, absolvovala Vysokou školu ekonomickou a pracovala jsem jako matematik-analytik, později jako ekonomka a vedoucí hospodářsko technické správy v okresní nemocnici. Jako ekonomka jsem začala pracovat také ve VZP ČR, kde jsem byla v roce 1992 jmenována do funkce prokuristy. Ředitelkou VZP ČR jsem se stala v roce 1999. Na návrh Správní rady Ústřední pojišťovny mě jmenovala Poslanecká sněmovna Parlamentu.

Otázka: Co považujete ve své dosavadní práci ve VZP za největší úspěch?

Odpověď: VZP ČR během prvního desetiletí své působnosti obhájila postavení stabilní a nejvýznamnější finanční instituce v českém zdravotnictví a zdravotním pojišťovnictví, což je v porovnání s vývojem v českém finančnictví nesporným úspěchem. Dnes nabízíme nejširší síť jak vlastních pracovišť, tak smluvních partnerů. Máme také dobře postavený informační systém. Vedle veřejného zdravotního pojištění nabízíme i výhodné smluvní pojištění pro cizince a cestovní zdravotní připojištění. K našim hlavním přednostem však patří schopnost zajistit všem svým klientům stejně kvalitní péči na vysoké odborné úrovni, což platí jak pro léčbu běžných onemocnění, tak pro léčení mimořádně závažných a z hlediska úhrad poskytované zdravotní péče nesmírně nákladných chorob. Téměř 100 % všech nemocných v ČR léčených pomocí umělé ledviny jsou pojištěnci VZP ČR, hradíme léčbu vysokého procenta osob z české populace postižených roztroušenou mozkomíšní sklerózou, složité operace srdce, transplantace, zákroky prováděné pomocí Lekselova gama nože, vyšetření onkologických pacientů pozitronovou emisní tomografií, unikátní chirurgickou léčebnou metodu vhodnou pro těžké stavy Parkinsonovy nemoci atd.

Prošli jsme etapou přípravy, přijetí a realizace nových legislativních podmínek pro zdravotní pojišťovnictví, obdobím hvězdného startu a pozdějšího úpadku řady zdravotních pojišťoven. Vždy jsme byli a nadále

zůstáváme nejsilnější zdravotní pojišťovnou s rozsáhlými úkoly ve veřejném zdravotním pojištění a v péči o naše klienty. Jsme odhodlaní se vším důrazem a odpovědností prosazovat moderní zdravotní politiku, podporovat nové technologie, léčebné postupy, programy a projekty, které směřují k prevenci nemocí a k podpoře zdravého životního stylu. Hledáme, připravujeme a realizujeme také řadu vlastních pilotních programů, které mají posílit zdraví našeho klienta a přispět k jeho lepšímu a aktivnějšímu životu. Velkým úspěchem je i to, že moji kolegové a spolupracovníci jsou odborníci ve svém oboru, dále se vzdělávají a odborně rostou a je příjemné s nimi spolupracovat.

Otázka: S jakými největšími problémy se ve své současné funkci nejvíce potýkáte?

Odpověď: Za největší problém považuji zvyšující se deficit v systému zdravotního pojištění, který dopadá i na naši Pojišťovnu a skutečnost, že systémové a opravdu koncepční řešení je ještě daleko, i když jsme na situaci opakovaně upozorňovali již několik roků zpět.

Otázka: Činnost ČČK je velmi rozsáhlá. Nejčastěji jsme se s Vámi setkávali při oceňování dárců krve. Znamená to, že je Vám ze všech činností ČČK právě tato nejbližší? Pokud ano, proč?

Odpověď: Nechci opakovat jistě tisíckrát vyřčená, a pravdivá, slova chvály a uznání za práci ČČK a jeho činovníků. Nesmírně si těchto lidí vážím. Každoročně mám příležitost s nimi hovořit při oficiálních i neformálních setkáních a vím, jací jsou to lidé, znám jejich vnímání lidského ne-

štěstí a potřebnosti. Musím říci, že jsme nalaďeni na stejnou vlnovou délku. Mimochodem vloni, když naše Pojišťovna pomáhala při likvidaci následků katastrofálních povodní, jsme se nejen setkávali a hovořili, ale i úzce spolupracovali. Ráda se proto zúčastňuji i setkání s dárci krve, sama jsem byla jedním z nich, než mně lékaři darovat krev zakázali, a mám-li možnost jim poděkovat a ocenit je, jsem velmi ráda. VZP ČR má také pro bezpříspěvkové dárcce krve svůj „bonus“, 35 dnů cestovního zdravotního připojištění v roce zdarma. Nemyslím si však, že tato skupina lidí vnímá své okolí jinak nebo je jím jinak vnímána. Prostě jsou to lidé jako jiní, ale jiní, než ostatní. Kéž by takových bylo mezi námi více.

Otázky kladl Mgr. Josef Švejhna



MAJÍ LÉKAŘI VE ZNAKU UŽOVKU NEBO ČERVA?

Odpověď se zdá jednoduchá. Samozřejmě hada a to zcela konkrétního - **Aeskulapova užovku** neboli **užovku stromovou**, latinsky *Elaepe longissima*.

Původ má tento znak v dávné historii v zemích Přední Asie. Tam byla a je dodnes velmi rozšířenou chorobou tzv. **drakunkulóza**. Využívá ji červ **vlasovec** a tloušťce 1-2 mm a dlouhý někdy až 1 m. Podle odhadů i dnes trpí drakunkulózou několik desítek milionů lidí. Radí se tak na druhé místo hned za malárií. Larvy vytvářejí v těle bolestivé nádory. Člověk může být napaden i mnoha desítkami červů současně.



Starověcí lékaři postupovali při léčbě tak, že velmi opatrně a pozvolna navjeli červa na rozštíplé dřívko. Červa trvala někdy i několik dní a červ se nesměl přetrhnout. Jako důkaz své zručnosti si malovali mezopotámští lékaři na své štítý červa ovinutého kolem špejle.

Starověcí řečtí a římské lékaři si znak upravili. Drakunkulóza v Evropě neexistuje, ale schopnost lékařů vyjadřuje podobný symbol. Červa nahradila užovka a špejli hůl.

Užovka dostala přízvisko Aeskulapova podle řeckého boha Asklepie (latinsky Aeskulapa), což byl syn Apollonův a pověstný lékař, který se stal bohem lékařství. Symbol přečkal věky.

(Využity informace z časopisů Panorama, Milán, a 100+1 zahraniční zajímavost)

SDĚLENÍ ČTENÁŘŮM NOVIN ČK

Přiblížil se konec roku a proto v tomto čísle *Novin Červeného kříže* opět nacházíte složenku na jejich předplatné na rok 2004. **Cenu jsme pro příští rok nezvýšili** (zůstává 10,- Kč za 1 číslo), takže **roční předplatné *Novin ČK* na rok 2004** bude činit **60,- Kč**.

Úhradu předplatného je možné provést přiloženou složenkou (s uvážením předepsaného variabilního symbolu), v hotovosti v pokladně Úřadu ČČK v Praze (Thunovská 18, Praha 1) nebo převodem z běžného účtu **(v tomto případě je nutné redakci sdělit jméno, příjmení a adresu předplatitele, neboť tyto údaje bankovní výpis neobsahuje)**.

Při této příležitosti děkujeme všem našim čtenářům, našim věrným dopisovatelům a také všem dárcům za finanční příspěvek na výrobu *Novin ČK*.

Redakce *Novin ČK*

„Proč sis koupil ty obří číse?“ ptá se manželka svého muže. - „Musel jsem. Lékař mi povolí jen jednu skleničku koňaku denně“.

ŠVÝCARSKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ

Ačkoliv je Švýcarsko kolébkou mezinárodního hnutí Červeného kříže, národní společnost Švýcarského ČK byla založena až jako 8. v pořadí - v roce 1866.

Organizační strukturu Švýcarského ČK tvoří ústředí, sídlící v hlavním městě Bernu, asociace 24 kantonů Švýcarského ČK, dále 6 kolektivních členů a 2 nezávislé asociace. Mezi nejvýznamnější kolektivní členy Švýcarského ČK patří Švýcarská asociace první pomoci, Švýcarská společnost na záchranu života, Švýcarská

asociace pomoci kynologů při katastrofách a Le-tecká záchranná služba.

Švýcarský ČK je z pověření vlády pomocnou organizací vojenské zdravotnické služby, z tohoto titulu získává a školí dobrovolné sestry ČK, které pracují ve vojenských nemocnicích a ambulancích. Z pověření vlády Švýcarský ČK rovněž zajišťuje rozsáhlý krevní program, počínající náborem BDK a končící zpracováním a dodávkami krve a krevních produktů.

Dále Švýcarský ČK organizuje školení svých

členů, dobrovolníků a široké veřejnosti v oblasti první pomoci, zajišťuje rozsáhlé sociální služby, pomáhá při katastrofách a je zapojen do pomoci uprchlíkům. Rozsáhlá je rovněž jeho mezinárodní činnost - je zapojen do řady záchranných operací organizovaných Mezinárodní federací ČK a ČP, úzce spolupracuje s Mezinárodním výborem ČK a také pomáhá zakládat nové národní společnosti ČK a ČP především v Africe a v Asii.

Linda Sochorová, zahraniční úsek Úřadu ČČK

VÝROČÍ ČÍSLA – ČEŠTÍ LÉKAŘI

KAREL MAYDL (10. 3. 1853 - 8. 8. 1903)

Zakladatel pražské chirurgické školy se narodil v Rokytnici nad Jizerou. Byl žákem významného českého chirurga Eduarda Alberta. Působil ve Vídni, kde již v roce 1884 psal o tom, že vykrváčené psy může zachránit pouze krevní transfúze a že převedené krvinky se udržují v krevním oběhu příjemce. V roce 1891 získal řádnou profesuru chirurgie na lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Později se stal přednostou chirurgické kliniky a primářem chirurgického oddělení ve Všeobecné nemocnici v Praze.

Jeho práce jsou věnovány jak dia-



agnostice, tak operační technice. Jako operatér vynikal hlavně v břišní chirurgii. **Určité operace provedl jako**

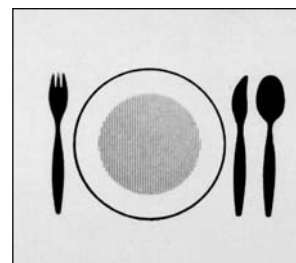
první na světě (odstranění mozkového nádoru, chirurgické odstranění trnu a obilouku obratle, při operacích hrtanu zavedl intubaci, aj.) a některé jeho operační postupy přejali chirurgové na celém světě. **Jako první v Čechách od roku 1891 prováděl transfúze lidské krve**, svou pozornost později věnoval i otázkám infúze.

Zemřel v Dobříchovicích a letos si připomínáme, že uplynulo 150 let od jeho narození a 100 let od jeho úmrtí.

UŽITEČNÉ VYNÁLEZY

PŘÍBOR

Nůž je téměř tak starý jako člověk. Prapůvodním nožem byl skutečně jen zakulacený kus pazourku, z obou stran zaostřený, který byl určen k řezání masa, dřeva a dalších věcí. Postupně se čím dále víc prodlužoval a ztenčoval. Na jeho výrobu lidé postupně používali další materiály - kost, železo, bronz, ocel, ale i zlato nebo stříbro.



Lžici vyrobili lidé mnohem později. Řekové, Egypťané i Římané sice lžičky používali už ve starověku, ale jen k přípravě pokrmů a léků. V Evropě začali zlaté a stříbrné lžice s nepraktickými válcovitými rukojetmi používat až středověcí feudálové. Plochá rukojeť se u lžic objevila až v 17. st. Dodnes lžice nepoužívají např. Japonci, kteří třeba polévku pijí přímo z misky.

Vidličku znali lidé už ve starověku, ale používala se hlavně při kuchyňských pracích. O jejich počátcích existují dvě verze. Jedna uvádí, že ji zavedli pravděpodobně Normané v 11. st. - její nejstarší vyobrazení je na slavné tapisérii z Bayeux, zachycující události kolem roku 1060. Druhá připisuje prvenství jistě byzantské šlechtě v Benátkách, která rovněž v 11. st. při stolování nosila tímto kovovým nástrojem kousky jídla k ústům, zatímco ostatní jedli prsty. Některé národy dodnes vidličku nepoužívají, např. Číňané či Arabové jedí hůlkami nebo rukama.

ZNÁME PRAVIDLA SPOLEČENSKÉHO CHOVÁNÍ?

VÁNOCE



Vánoce jsou jedny z nejkrásnějších svátků v roce. I při nich, ale můžeme dodržovat určitá pravidla, při nichž vycházíme z lidových tradic:

- ✿ již příprava bývá radostná - byt vyzdobíme jmelím, chvojím, vánočními ozdobami, ozdobíme také vánoční stromček (obvykle se ponechává do Tří králů), můžeme pod něj rozložit jesličky
- ✿ ke štědrovečerní večeři často zveme své osamělé příbuzné či známé, aby na Štědrý večer nebyli sami. Ten, kdo byl pozván, by neměl opomenout přinést dárek pro děti a hostitele.
- ✿ pro vyzdobu vánočního stolu nemají chybět tradiční ozdoby např. z jablek. Vhodné je zapojit děti do výroby různých lidových ozdob (např. svícňů, skládání ubrousků, aj.)
- ✿ dříve se věřilo, že u štědrovečerního stolu nemá být lichý počet osob, stejně tak mělo mít sváteční menu 9 chodů (např. polévka, chléb, ryba-maso, příloha-brambory, ovoce, ořechy, čaj-káva, zákusky-cukroví, čokoláda)
- ✿ před večeří se obvykle zpívají vánoční koledy
- ✿ po večeři se rozbalují vánoční dárky, které by dětem měly být rozdávány tak, aby si každý rozbalily, chvíli si s ním pohrály a pak dostaly další dárek. Za dárky si vzájemně poděkujeme
- ✿ pozdě večer můžeme odejít na půlnoční mši
- ✿ druhý a třetí vánoční svátek (Boží hod vánoční a Štěpána) využíváme ke vzájemným návštěvám.

Do čekárny vyjde sestra z ordinace a ptá se: „Kde je ten pán, co tu byl na převaz?“ - „Už odešel,“ odpovídají čekající. „Ona se mu za tu dobu ta rána zahojila.“

OSOBNOSTI ČERVENÉHO KŘÍŽE

PAVEL KUČERA (1872 – 1928)

Druhý místopředseda ČSČK z let 1924-1928 pocházel ze starého mlýna u Štampachu u Mělníka. Gymnázium studoval v Českých Budějovicích, studia medicíny ukončil promocí na lékařské fakultě v Praze v roce 1897. Specializoval se na anatomii a bakteriologii a po dokončení studií odešel do Lvova (tehdy Halič, dnes Ukrajina) jako asistent prof. Obrzuta.

V roce 1901 se zde stal docentem, v roce 1906 profesorem hygieny na Lvovské univerzitě. Zřídil tu bakteriologickou vyšetřovací stanici, stal se členem zemské zdravotní rady, v roce 1913 pak členem nejvyšší zdravotnické rady ve Vídni. Za své zásluhy byl jmenován čestným občanem Lvova.

Po vzniku Československa se v roce 1919 vrátil domů jako profesor Masarykovy univerzity v Brně a stal se jejím prvním rektorem. Později vybudoval Státní zdravotní ústav v Praze a stal se jeho prvním ředitelem. Zemřel před 75 lety a u jeho rakve ležel vavřínový věnec s trnovou korunou věnovaný ČSČK.

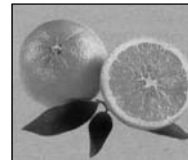


OKÉNKO SPRÁVNÉ VÝŽIVY

POMERANČE

O vánočních svátcích určitě nechybí na žádném našem svátečním stole. Ale víme toho o nich dost?

- původní jejich vlastí byla jižní Čína a severovýchodní Indie
- pomerančů se pěstuje ve světě 10x více než grapefruitů a 9x více než citronů
- ve světě se sklídí ročně asi 30 milionů tun pomerančů, 1 strom poskytne až několik tisíc plodů
- obsahují 90 % vody, 13 vitamínů, 13 minerálních látek (zejména draslík a vápník), hroznový a ovocný cukr, kyselinu listovou a éterické oleje
- průměrně velký pomeranč o váze 180 g obsahuje 70 mg vitamínu C
- pod bílou slupkou se nacházejí cenné bioflavonoidy, které snižují vysoký krevní tlak a cholesterol
- nakrájené pomeranče ani šťávu z nich nenechávejte dlouho ležet, neboť vitamín C mizí působením světla
- připravujeme je čerstvé, ale dá se využívat i kůra (po důkladném omytí), dělají se z nich džusy i džemy.



NAŠE DESATERO

DESATERO PROTI KOCOVINĚ

Vánoční svátky a zejména Silvestr je pro mnohé z nás příležitostí k poněkud většímu holdování alkoholu a někteří z nás to mohou i poněkud přehnat. Pro ně je dnešní desatero:

1. Před oslavou si dejte zvýšenou dávku vitamínů B a C a ráno jejich přísun zopakujte.
2. Ještě než začnete popíjet alkohol, vypijte alespoň 1/2 l vody s citrónovou šťávou. Další 2 až 3 sklenice vody si dejte ráno, hned po probuzení.
3. Během oslavy nepijte na lačno a mezi pitím vždy něco snězte (alkohol dobře vážou maso, brambory nebo pečivo).
4. Nápoje nemíchejte. Pokud se neobejdete bez piva, dejte si ho dříve než víno a ne naopak. Do piva je účinné přidat malou špetku soli. Na chuti to nepoznáte a více pak vydržíte.
5. Nemíchejte alkohol s větším množstvím kávy - kofein prohlubuje dehydrataci organismu.
6. Kocovina bude mnohem horší, když budete během pití kouřit.
7. Než ulehnete, pořádně se vysprchujte. Ráno sprchu zopakujte, nejúčinnější je několik minut střídát proudy teplé a studené vody.
8. V místnosti, kde spíte, nezapomeňte dobře vyvětrat.
9. Na kocovinu zabírá pohyb na čerstvém vzduchu. Je-li vám však hodně zle, nejlepší lék je spánek.
10. Ráno pomáhá zejména dostatek tekutin (nejlepší je minerální alkalická voda se slanou příchutí). Dobře pomáhá i silný hovězí, kuřecí, zeleninový vývar, kysané zelí, nakládané okurky, slaneček.

(Využity informace z časopisu Tina)

PTALI JSTE SE ...

Otázka: Zajímalo by mě, jaký je poměr praváků a leváků mezi populací a zda se mají děti leváci přecvičovat na praváky?

Stanislava D., Praha 10

Odpověď: Odborníci tvrdí, že na svět přichází 50 % praváků a 50 % leváků. Násilným přecvičováním se pak tento poměr upraví na 10-15 % leváků mezi světovou populací. Právě pro ně byl **13. srpen** vyhlášen jako **Mezinárodní den leváků**. Připomeňme, že mnoho slavných leváků je mezi vědci, politiky, umělci a sportovci - Caesar, Napoleon, Alexander Veliký, Einstein, Leonardo da Vinci, Michelangelo, Picasso, Beethoven, Mozart, Chaplin, Reagan, Clinton, Goethe, Churchill, Navrátilová, Connors či britský princ William.

Zda se někdo narodí jako levák či pravák je výrazně ovlivněno dědičností. Za tuto naši orientaci může vrozená dominance jedné z hemisfér našeho mozku, přičemž to funguje obráceně - praváci mají dominantní levou hemisféru a leváci zase pravou. Britští odborníci došli k závěru, že o tom, zda někdo bude pravák nebo levák se rozhoduje již v prvních deseti týdnech těhotenství.

Naše společnost preferuje tradičně pravorukost. Počátky by se našly již v náboženství, kdy je na řadě obrazů zobrazován Bůh, jak pravou rukou ukazuje do nebes a levou do pekla. Evropané se brání pokušení tím, že na prst levé ruky navlékají snubní prsten. Zda bude dítě levák či pravák se začíná projevovat již ve dvou letech dítěte. Násilné přecvičování dětí je nesmysl a může u dětí způsobovat řadu problémů - pomočování, kóktání, šilhání, roztěkanost či nepozornost.

VÝROČÍ ČÍSLA – SVĚTOVÍ LÉKAŘI

ALBERT JEAN-CHARLES CALMETTE (12. 7. 1863 - 29. 10. 1933)



Významný francouzský mikrobiolog se narodil v Nizze. Původně sloužil ve zdravotnické službě námořnictva. Studia medicíny dokončil na lékařské fakultě v Paříži v roce 1886. Pracoval u Pasteura a od roku 1891 byl vedoucím Pasteurova ústavu v Saigonu v Indočíně. Zde poprvé použil při epidemii moru séroterapii. V letech 1895-1917 byl profesorem hygieny a bakteriologie na lékařské fakultě v Lille, od roku 1917 byl zástupcem ředitele Pasteurova ústavu v Paříži.

Proslavil se zejména dvěma objevy - **výrobou séra proti hadímu uštknutí a očkovací vakcíny proti TBC** (spolu s francouzským veterinárním lékařem **Camillem Guérinem**). Ta byla poprvé úspěšně použita v roce **1921** a nazývána po autorech **BCG** (bacil Calmettův-Guérinův). Někdy se užívá též název „calmetizace“. Věnoval se také problémům čištění odpadních vod a otázkám imunity.

Letos si připomínáme, že uplynulo 140 let od jeho narození a 70 let od jeho úmrtí.

Maminka čeká těsně před Vánoce miminko.
Tatínek se ptá synka: „Co bys chtěl raději, bratříčka nebo sestřičku?“ Chlapec ze sebe vyhrkne: „Kdyby to mamince moc neublížilo, tak nejraději lyže!“

ČESKÁ STÁTNÍ OŠETŘOVATELSKÁ ŠKOLA ČSČK V PRAZE

Státní ošetřovatelská škola byla postoupena do správy ČSČK v roce 1920. Nacházela se v Ječné ulici v Praze 2. Jednalo se o dvouleté studium, jehož první rok byl zaměřen zejména na získání teoretických znalostí a druhý rok na získávání především praktických dovedností. Při výběru žáků bylo zdůrazňováno zejména předběžné vzdělání, fyzická zdatnost a pevný, ukázněný charakter. Při škole byl internát.

Každoročně bylo přijímáno 40 nových žáků. Školné i s poplatky za ubytování a stravování představovalo za celou dobu studia 3.000,- Kč (+ 1.000,- Kč za služební ošacení). Nemajet-



ným a zvláště doporučeným kandidátkám poskytovaly stát i ČSČK stipendium, když se zavázaly ke tříleté službě v jejich zařízeních.

První představenou školy byla slečna **Božena Březinová**, poté byly škola a internát vedeny sestrami Amerického ČK (Miss **Marion G. Parsous** a **A. Lentell**), které doplňovaly výukový program moderní ošetřovatelskou technikou. Později byla ředitelkou školy jmenována **Sylva Macharová**. Na klinikách všeobecné nemocnice a v porodnici byly vybudovány vzorné školní stanice. V čele školy stálo kuratorium. Vysoká odborná úroveň školy byla zajištěna účastí předních univerzitních odborníků (Maixner, Babák, Prusík, Jedlička, Syllaba, aj.).

ČČK OPĚT ŠKOLIL MÍROVÉ SÍLY KFOR

Na žádost velitelství Pozemních sil Armády ČR jsme měli opět příležitost zúčastnit se ve dnech 23.-24. 9. 2003 jako maskéři odborného taktického cvičení Mírových sil KFOR, které se tentokrát konalo ve vojenském prostoru Libavá. Naším úkolem bylo nejen připravit a namaskovat poranění na zadané modelové situace, ale i částečné hodnocení první pomoci, pořadí ošetření a odsunového třídění poraněných. Cvičení se za ČČK zúčastnili **Anna Altrichterová**, **Ludmila Rýdlová** a **Martin Růžička**, všichni z OS ČČK Chrudim.

V rámci první modelové situace (rvačka „kosovských Albánců“ před místní restaurací) jsme namaskovali 8 poraněných z řad vojáků základní služby (2 zranění ohrožující život, 2 středně těžká zranění a 4 lehká poranění). Modelová situace se uskutečnila za krajně nepříznivého počasí - hustý déšť a silný vítr. Policejní hlídka zajistila prostor rvačky a povolala zásahovou jednotku Policie ČR, která zajistila všechny přítomné, ale potřebnou první pomoc neposkytovala, takže



podle našeho názoru by zřejmě nepřežili nejméně 4 těžce zranění.

Druhý den jsme namaskovali modelovou situaci dopravní nehody vojenského nákladního auta „švédské“ armády a osobního auta „kosovských Albánců“. Pro tuto situaci jsme připravili 6 poraněných (1 smrtelné zranění, 2 zranění přímo ohrožující život, 1 těžké zranění a 2 zranění lehká). Podle našeho hodnocení se při poskytování první pomoci opět vyskytla celá řada nedostatků (např. nejprve byli odsunováni lehce zranění), ale celkově bylo poskytování první pomoci na mnohem lepší úrovni než při jarním cvičení Mírových sil KFOR v Českém Krumlově.

Cvičení se tradičně zúčastnili jako pozorovatelé vojenská přídelenci z řady evropských zemí, představitelé české i slovenské armády a také řada novinářů včetně České televize. Naše činnost při cvičení byla opět hodnocena velmi kladně se žádostí o další spolupráci.

*Anna Altrichterová,
ředitelka Úřadu OS ČČK Chrudim*

NOVÉ ČINNOSTI V ČČK

SENIOR KLUB ČČK V PŘEROVĚ

Není to až zase tak úplně nová akce. „Poprvé se Senior party, jak zní její oficiální název, uskutečnila před pěti lety u příležitosti Roku seniorů. Akce měla velký úspěch a protože dříve narození zase nemají tolik příležitostí se navzájem setkávat, tak jsme se rozhodli založit v Přerově tradici podzimních Senior party,“ vysvětluje ředitelka Úřadu z pořadajícího OS ČČK Přerov **Alena Stárková**.

Již tradičně se v zaplněném velkém sále Městského domu střídají melodie klasických tanců s modernou a nechybí ani doplňkový program.

„Těší nás, že mezi stálými hosty Senior party vidíme i nové tváře. Loni přijelo třicet lidí z Domu s pečovatelskou službou z Bochoře a skupina seniorů z Vlkoše a Lověšic. Seniori mají vstup na akci zdarma, jen si musí zajistit místenku u stolu, abychom nepřekročili počet míst v sále,“ dodává **Alena Stárková**.

Není to vlastně nic příliš složitého. Neříkejte, že by to nešlo uspořádat také u Vás. Takový malý ples pro dříve narozené, kde kromě hudby k poslechu a k tanci je zařazen i doplňkový kulturní program podle Vašich možností. Nechcete to zkusit stejně jako v Přerově?

SOUTĚŽ VZS ČČK NA PASTVINÁCH

Název je zdánlivě nelogický, ale „vodníci“ opavdu nesoutěžili na zelené louce, ale na vodní nádrži Pastviny. V sobotu 11. 10. 2003 zde měřilo síly 5 družstev VZS ČČK zapojených do Integrovaného záchranného systému. Závod byl pořadající **MS VZS ČČK Pastviny** připraven pro podmínky přibližující se spíše reálné akci než soutěžnímu řádu. Týmy nedostaly propozice a byly seznámeny s tím, že musí jednotlivě disciplíny na 6 km dlouhém vodním díle vyhledat a zajistit převoz zraněných po ploše k předání lékaři.

První disciplínou byla kardiopulmonální resuscitace, pak pomoc tonoucím dvěma zachránci, následovala jízda zručnosti (vyjždění a zajištění z garáže), hod míčem, kombinované zranění vybrané losem, převoz ve fixaci, 100 m pádla a předání RZP s třemi otázkami lékaře. Časový limit 30 minut byl kritériem naší zkušební jízdy a tak se některým strhávaly body. Vítězem se stala **MS VZS ČČK Bruntál**. Bylo pro nás velkým překvapením a morální podporou, že naše družstvo do 18 let bylo druhé o pouhé dva body. Za nimi skončila družstva Dvora Králové a Plzně.

Za účasti prezidenta VZS ČČK **Mgr. Jiřího Baťka** a dozoru člena výcvikové sekce **Jaromíra Loskota** vyznělo závěrečné hodnocení jednoznačně pro další pořádání podobných akcí, které by několikrát za rok významně pomohly k součinnosti a jednotě zásahu týmů, které slouží v různých lokalitách celou sezónu. Díky kvalitním rozhodcím, přístupu obce a Povodí Labe se podařila celá soutěž uskutečnit ke spokojenosti soutěžících i pořadatelů.

*Za MS VZS ČČK Pastviny a Sekci
OZ Jan Sundermann*

„Máte oteklé nohy,“ sděluje lékař pacientovi, „ale to mě vůbec neznepokojuje“. - „To Vás chápu, pane doktore. Kdybyste měl Vy oteklé nohy, taky by mě to neznepokojovalo“.

NÁŠ SERIÁL – 140 LET MEZINÁRODNÍHO Hnutí ČERVENÉHO KŘÍŽE - 6. ČÁST

Na 20. Mezinárodní konferenci ČK ve Vídni v roce 1965 bylo přijato a vyhlášeno **7 základních principů Červeného kříže** (Humanita, Nestrannost, Neutralita, Nezávislost, Dobrovolnost, Jednota, Světovost). O čtyři roky později přijala další Mezinárodní konference ČK v Istanbulu Principy a pravidla týkající se pomoci ČK při katastrofách.

V roce 1977 bylo dovršeno 4-leté úsilí Mezinárodního výboru ČK a byly přijaty **2 Dodatkové protokoly k Ženevským úmlouvám** (Protokol č. 1 se týká ochrany obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů, Protokol č. 2 se týká ochrany obětí ozbrojených konfliktů, které nemají mezinárodní charakter - občanské války, ozbrojená povstání).



Od roku 1986 se Mezinárodní konference ČK scházejí opět výhradně v Ženevě. V roce

1995 se 26. Mezinárodní konference ČK soustředila na prosazování pravidel mezinárodního humanitárního práva, přičemž zvláštní pozornost věnovala ohroženým skupinám obyvatel (ženám a dětem). Zaměřila se také na pomoc uprchlíkům a obětem hospodářských sankcí.

Zakončíme náš celoroční seriál slovy francouzského lékaře a humanisty **Alberta Schweitzera**, nositele Nobelovy ceny za mír z roku 1952: „**Červený kříž je pro nás světlem v temnotě. Naše velká vděčnost patří těm, kteří v roce 1863 zažehli tuto pochodň. Záleží na nás, abychom se postarali, aby nikdy nezhasla.**“

PRVNÍ POMOC

RÁNY NA DLANI

Předvánoční shon v našich kuchyních mnohdy může způsobit právě toto poranění. Nejčastější příčinou bývá rozbité skleněné nádobí nebo nevhodná manipulace s nožem či jinými ostrými nástroji. Tyto rány často značně krvácejí a pokud jsou hluboké, bývají poškozeny i nervy a šlachy poraněné ruky.

Příznaky

- bolestivost v místech poranění
- krvácení, které může být značné
- ztráta citlivosti a pohyblivosti prstů, pokud jsou poraněny nervy a šlachy

První pomoc

- pro zástavu krvácení přiložte na ránu sterilní obvazový materiál a stlačujte jej prsty nebo palci. Je-li toho postižený schopen, může si stlačit ránu sám

- zvedněte poraněnou horní končetinu nad úroveň srdce
- požádejte postiženého, aby sevřel ruku v pěst a stlačoval si tak ránu prsty přes přiložený krycí obvazový materiál. Není-li toho schopen, požádejte ho, aby sevřel prsty poraněné ruky s pomocí zdravé ruky
- obvažte pevně zařatou pěst obvazem nebo složeným trojčipým šátkem přes sevřené prsty tak, aby přetrvávalo dostatečné stlačení rány
- zajistěte zvýšenou polohu končetiny závěsem a zařídte převoz k odbornému zdravotnickému ošetření.



(Příručka první pomoci)

VÍTE, ŽE ... (SLEZINA)

- je přiložena k žaludku a dosahuje velikosti jako pěst
- váží v průměru 150 g (120 - 200 g)
- má houbovitou konzistenci a červenofialovou barvu
- dvě třetiny slezinné tkáně představuje tzv. „červená pulpa“. Tvoří ji síť, která se skládá z buněk vazivové tkáně a má vláknitou strukturu
- slezinu obepíná 0,1 mm tenké pouzdro z vazivové tkáně. Jeho výběžky zasahují dovnitř orgánu
- toto pouzdro je křehké a lehce se může roztrhnout, při úrazech tak často dochází ke krvácení do dutiny břišní
- slezina odstraňuje z krevního oběhu červené krvinky, které již splnily svou funkci a podílí se na obraně organismu proti infekcím.

KVÍZ ZNALOSTÍ O LIDSKÉM TĚLE

1. Kolik % kyslíku z celkového množství lidským tělem přijímaného spotřebuje náš mozek?
2. Víte, kolik minut denně strávíme mrkáním?
3. Člověk má v krku stejný počet kostí jako žirafa. Víte kolik jich je?
4. Jaká část kostry se každý rok nahradí u dětí?
5. Tepe krev v našich tepnách stejnou frekvencí jako tepe srdce?

1. Mozek spotřebuje 20 % naší celkové spotřeby kyslíku. 2. Mrkáním každý den strávíme 23 minut. 3. Člověk i žirafa mají v krku 7 kostí. 4. Dětem se každý rok nahradí plná polovina kostry. 5. Ano, krev v našich tepnách tepe stejnou frekvencí jako v srdci.

Správné odpovědi:

RADA PRO VÁS ...

DRUHÝ VÍNA - 1. ČÁST

Při vánočních a novoročních svátcích konzumujeme více vína než během roku. Tak si připomeňme, jak se dělí vína podle barvy a obsahu cukru.

Podle barvy rozlišujeme vína na:

- **Bílé víno** - vyrábí se z bílých, růžových nebo červených hroznů vinné révy
- **Růžové víno** - vzniká z modrých hroznů, ale může být také směsí bílého a červeného vína
- **Červené víno** - zpracovává se z modrých hroznů nakvašením nebo tepelným zpracováním.

Podle obsahu cukru rozlišujeme vína na:

- **suché** - obsahuje nejvýše 4 g zbytkového cukru v 1 litru
- **polosuché** - obsahuje 4,1 - 12 g zbytkového cukru v 1 litru
- **polosladké** - obsahuje 12,1 - 45 g zbytkového cukru v 1 litru
- **sladké** - obsahuje minimálně 45 g zbytkového cukru v 1 litru

Dědeček zakončí pobyt v lázních kontrolou u lékaře. Když odchází, ptá se ve dveřích: „Pane doktore, můžu ještě milovat?“ - „Ano, ale už jen svou vlast!“

SVĚTOVÝ DEN PRVNÍ POMOCI 2003 OBJEKTIVEM NAŠICH SPOLUPRACOVNÍKŮ



OS ČČK Blansko organizoval Světový den první pomoci na náměstí v Boskovicích a návštěvníkům mj. předváděl vyprošťování zraněných osob z auta.



OS ČČK Náchod připravil ukázky poskytování první pomoci ve 3 měsících - v Náchodě, Velkém Poříčí a Martínkovicích. Shlédlo je více než 400 diváků.



V **Ústí nad Labem** přihlíželo ukázkám poskytování první pomoci téměř 3.000 osob. Kromě členů ČČK viděli v akci i zdravotníky Německého ČK z Drážďan.



OS ČČK Jičín připravil Světový den první pomoci v zámeckém parku v Jičíně. Zaměřil se i na prevenci dětských úrazů na silnicích.

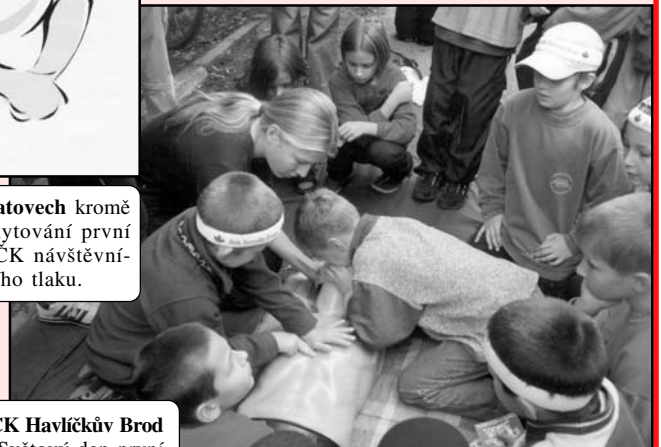


OS ČČK Olomouc nabízel v rámci Světového dne první pomoci ukázky kardiopulmonální resuscitace i měření krevního tlaku.



V **Českých Budějovicích** na Náměstí Přemysla Otakara II. viděli diváci mj. i simulovanou autonehodu, při níž automobil srazil chlapce na koloběžce.

Na Náměstí Míru v **Klatovech** kromě shlédnutí ukázek poskytování první pomoci nabízel OS ČČK návštěvníkům mj. měření krevního tlaku.



OS ČČK Havlíčkův Brod spojil Světový den první pomoci s Během Terryho Foxe, který již 6. rokem úspěšně organizuje.

„Pane doktore, manžel je poslední dobou takový nevsímavý, jako kdybych ho vůbec nevzrušovala,“ stěžuje si pacientka. - „A nemá milenkou?“ - „Ale jděte, co by dělal s milenkou, když mu dávám do kafe brom“.

LIDSKÉ ZDRAVÍ JAKO HODNOTA, NE JAKO PROBLÉM

Jen zlomek našich občanů si uvědomuje, že v České republice, na rozdíl od řady vyspělých zemí, existuje propracovaný systém hrazených preventivních prohlídek, podložený právní normou. Ta pacientovi zaručuje plnou úhradu ze zdravotního pojištění u všech vyšetření, která jsou v ní zmíněna, avšak jen **pacientům, registrovaným u praktického lékaře** podle vlastního výběru; neregistrovaný pacient si kompletní preventivní prohlídky hraadí sám, i když je pojištěn.

Jaká péče je v rámci systému poskytována? Jednak **kompletní preventivní prohlídky dětí** praktickými lékaři pro děti a dorost včetně některých laboratorních vyšetření, dále **kompletní prohlídky dospělých** prováděných praktickými lékaři pro dospělé pacientům od 18 let věku každé dva roky, každoroční **preventivní stomatologické prohlídky** všech občanů a těhotných žen, **preventivní prohlídky prováděné praktickými gynekology** každoročně u všech žen od 15 let.

Smutný žebříček statistik příčin smrti v České republice vedou onemocnění oběhového ústrojí, hned na druhém místě stojí zhoubné novotvary. Počty zemřelých na tyto choroby vysoko předstihují údaje o úmrtnosti z jiných příčin.

Onkologická prevence je proto povinnou součástí preventivní prohlídky u praktického lékaře pro dospělé.

Málokdo například ví, že **Česká republika je první z postkomunistických zemí, která zavedla screening nádorů prsu**. V rámci tohoto programu mají všechny ženy od 45 do 69 let ve dvouletém preventivním cyklu pojišťovnou hrazený nárok na vyšetření prsů. Některé druhy rakoviny, např. rakovina prsu a dělohy, které tvoří cca polovinu všech druhů rakoviny, jsou z 80 % vyléčitelné - ovšem jen tehdy, jsou-li diagnostikovány včas. Falešný stud, strach, někdy i nevědomost mívají příliš často tragické důsledky.

Do systému hrazené prevence patří také **dispensární péče**. Jde o vyhláškou stanovené nemoci a stavy, které jsou ve stabilizovaném stadiu, ale předpokládá se, že by mohlo dojít ke zhoršení; cílem je kontrolním vyšetřením klinickým nebo laboratorním předpokládanému zhoršení předejít. Další velmi důležitou složkou jsou **prohlídky závodní preventivní péče**, které mají za úkol **předějit úrazům nebo nemocem z povolání, případně u takových onemocnění předejít jejich zhoršení**.

Vše, co jsem dosud uvedla, byla tzv. prevence sekundární. - Prevence primární, zdaleka nejdůležitější, je zdravý životní styl a životospráva, která je v moci každého z nás. Z pozice Ministerstva zdravotnictví je podporována četnými programy v rámci **projektu „Zdraví 21“, rozdělenými do Zdravého města, Zdravé školy, Zdravého podniku** atd. atd. Žijeme v době velkého pokroku v oblasti zdravotní péče, ale lékaři a léky nám nemohou zajistit trvalé zdraví, nebudeme-li sami ochotni žít zdravějším stylem života. Pitím, přejídáním se nekvalitní stravou, nedostatkem odpočinku a tělesného pohybu zdraví ohrožujeme. Lidé, kteří dodržují rozumnou životosprávu a pravidelně cvičí, často ve stáří prokazují mnohem větší srdeční, dýchací a oběhovou efektivitu, než pasivní třicetiletý člověk. Žádný lék ani lékařský zásah plně nezregeneruje devastovaný organismus. Jen my sami každodenně určujeme stav a vývoj svého zdraví, které by mělo být naším prvořadým zájmem. Ukázněné využívání vpravdě velkorysé nabídky hrazeného systému zdravotní prevence může tento náš zájem výrazně podpořit.

MUDr. Marie Součková, ministryně zdravotnictví ČR



PŘIPOMÍNÁME SI V ČERVENÉM KŘÍŽI

40 let Nobelovy ceny za mír pro ČR

Letos si připomínáme, že uplynulo právě 40 let od posledního udělení Nobelovy ceny za mír pro Červený kříž. V roce 1963 u příležitosti **100. výročí vzniku MV ČR**



ji společně obdržely **Mezinárodní výbor ČR a Liga společností ČR a ČP** (dnešní Mezinárodní federace ČR a ČP).

Nobelova cena za mír je s Červeným křížem ve své historii spojena celkem 4x. Vůbec první udělenou Nobelovu cenu za mír v roce 1901 obdržel zakladatel mezinárodní organizace ČR Henri Dunant (společně s francouzským pacifistou Frédéricem Passym). V období první a druhé světové války, v letech 1917 a 1944, ji obdržel Mezinárodní výbor ČR. Čtvrtou Nobelovu cenu za mír spojenou s ČR z roku 1963 jsme zmínili v úvodu tohoto článku.

100. výročí založení Mezinárodního výboru Červeného kříže bylo v celém světě mohutně oslavováno. V Ženevě byla obnovena myšlenka

na zřízení **Institutu Henri Dunanta** (a ten byl pak skutečně slavnostně otevřen o dva roky později - v roce 1965). V italském **Solferinu** byl při této příležitosti vybudován památník slavné bitvy z roku 1859, do něhož posílaly základní kameny jednotlivé národní společnosti ČR a ČP (mj. také tehdejší Československý červený kříž).

Mnohé významné světové osobnosti při této příležitosti pronesly projevy oceňující zásluhou práci mezinárodní organizace ČR. Za všechny ocitujme slova tehdejšího prezidenta USA **J. F. Kennedyho**: „Domnívám se, že Červený kříž je nejuznávanější a nejlépe přijímaný symbol na světě. Je to symbol neúnavné energie a neselhávající po-



moci v době potřeby. Je to symbol stálého zájmu člověka o svého bližního“.

Životní jubileum prezidenta ČČK

Počátkem října 2003 oslavil v plné síle a životní svěžesti významné životní jubileum - 70. narozeniny - prezident Českého červeného kříže **MUDr. Zdenko Vlk, CSc.** V čele největší české humanitární organizace stojí již 14 let. Úspěšně ji se svými spolupracovníky provedl nelehkým obdobím ekonomické a společenské transformace, obdobím rozdělení republiky a ČSČK na Český a Slovenský červený kříž. Má velkou osobní zásluhu na zvýšení mezinárodní prestiže ČČK, ale i na tom, že ČČK úspěšně obstál při pomoci postiženým ničivými povodněmi na našem území v letech 1997 a 2002. K celé řadě gratulantů (na snímku mu blahopřeje ředitel Úřadu ČČK JUDr. Jiří Procházka) se připojuje s přáním pevného zdraví a hodně elánu také redakce Novin ČK.

VZP ČR Vás zve do Klubu pevného zdraví

Klub pevného zdraví není žádnou partou „železných mužů“, ale také ani žádným diskusním klubem při odpolední kávě. **Je to společenství lidí, kterým není lhostejné vlastní zdraví.** Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR Klub otevřela pro všechny své klienty, kteří se rozhodli k aktivnímu přístupu k vlastnímu zdraví a k propagaci zdravého způsobu života. Členové Klubu, kterých je nyní téměř 7.000, přijali dobrovolný závazek, že budou využívat svého zákonného práva na absolvování preventivních prohlídek prováděných praktickými lékaři, gynekology a jinými lékaři.

VZP ČR si cení všech svých klientů, kteří neberou své zdraví na lehkou váhu. Pro

členy Klubu proto zajistila celou řadu slev a výhod u stovek smluvních partnerů po celé České republice. A nejen to. Při uzavření Zdravotního připojištění VZP ČR, (které je kombinovaným pojištěním pro případ nemoci, úrazu a pobytu v nemocnici), bude členům Klubu poskytnuto o 30 % vyšší finanční plnění poskytovaných dávek v nemoci, příspěvku na pobyt v nemocnici a tzv. „bolestného“, které se vyplácí při úrazu. Při uzavření Pojištění domácnosti nebo Pojištění stavby bude členům Klubu poskytnuta 30 % sleva z placeného pojistného, rozhodnete-li se příslušnou pojistnou smlouvu uzavřít s Českou podnikatelskou pojišťovnou, a.s (dále jen ČPP) nebo Hasičskou vzájemnou pojišťovnou, a.s. (dále jen HVP). Při uzavření ročního cestovního pojištění u VZP ČR, HVP, ČPP, pro oblast Evropy obdrží členové Klubu 30 % slevu oproti standardní pojistné sazbě.

Pokud jste klientem Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR a chcete se stát členem Klubu pevného zdraví, volejte Centrum informací VZP ČR na modrou telefonní linku **844 117 777** nebo pište na adresu: Centrum informací VZP ČR, Orlická 4, 130 00 Praha 3. *Radim Peterka, VZP ČR*

Babička přijde k doktorovi a říká: „Pane doktore, jak se jmenuje ten Němec, co mi pořád schovává ty věci po baráku?“ - „Alzheimer, babičko...“

MÍSTA SPOJENÁ S ČERVENÝM KŘÍŽEM

ÚSTŘEDÍ NĚMECKÉHO ČK V BERLÍNĚ

Hlavním městem Německé spolkové republiky byl po dlouhá léta Bonn. Po zániku NSR a NDR a vytvoření jednotného německého státu se stal hlavním městem Berlín a do něj byly postupně přesunovány státní úřady, velvyslanectví a také ústředí Německého ČK.



Při hledání vhodného objektu padla volba na bývalý zámeček v okrajové části Berlína, který v závěru 19. století nechala postavit jistá německá šlechtická rodina pro **Spolek německých sester**, organizaci která sdružovala jak profesionální, tak dobrovolné zdravotní sestry a působila v rámci Německého ČK.

Budova prošla zásadní rekonstrukcí a modernizací, mj. byl do ní vestavěn výtah, v zahradě byla přistavena kuchyně s jídelnou (umožňující nejen stravování zaměstnanců, ale zahrnující např. i salonek pro přijímání zahraničních návštěv), apod. Kromě ústředí Německého ČK zůstalo v přilehlé budově nadále sídlo Německého spolku sester a návazná základna střediska domácí péče a pečovatelské služby ČK. Ústředí Německého ČK zde sídlí od roku 2002 a slavnostně bylo otevřeno při VI. Evropské konferenci ČK v Berlíně v dubnu 2002.

I TAK SE DÁ PROPAGOVAT ČERVENÝ KŘÍŽ

Na počátku července 2003 se poprvé v ČR (na Výstavišti v Praze) konala Evropská soutěž v poskytování první pomoci (FACE 2003). Kromě jiných forem její propagace se před jejím konáním a v jejím průběhu na řadě míst v našem hlavním městě objevila pro Český červený kříž poněkud netradiční forma propagace - **na lavičkách** na zastávkách městské hromadné dopravy a před obchodními domy. Akce byla zajištěna ve spolupráci s agenturou **AD-Net**.



**Pomozte nám
pomáhat
Fond humanity ČČK
číslo konta
10030-7334-011/0100
Komerční banka Praha 1**

NAŠE POŠTOVNÍ ZNÁMKY S TEMATIKOU ČK

XXVI. ZASEDÁNÍ RADY GUVERNÉRŮ SPOLEČNOSTÍ ČK - 1961

Na známce vydané v roce 1961 je zobrazena Malostranská mostecká věž, Chrám svatého Mikuláše, červený kříž a příležitostný text „XXVI. zasedání Rady guvernérů společností ČK“. Známkou navrhl **J. Goldschmied**, byla v hodnotě 0,60 Kč v provedení fialovomodrém a karmínovočerveném.

Toto významné zasedání nejvyššího tehdejšího orgánu Mezinárodního ČK, které se v Československu uskutečnilo vůbec poprvé, se konalo v Praze v hotelu Internacional ve dnech 25. 9. - 7. 10. 1961. Zúčastnilo se jej 220 delegátů ze 72 zemí všech kontinentů. Kromě plenárních zasedání jednaly rovněž komise a pracovní skupiny. Na tomto zasedání je na návrh ČSČK přijato druhé ústřední heslo Mezinárodního hnutí ČK „**Per humanitatem ad pacem**“ („**Humanitou k míru**“). ČSČK je na tomto zasedání zvolen do Výkonného výboru Ligy společností ČK a ČP a do dvou jejích komisí.



Účastníky zasedání přijal tehdejší prezident republiky **Antonín Novotný**, z doprovodných akcí připomeňme slavnostní představení opery Jakobín v Národním divadle, koncert České filharmonie, řadu výstav, návštěvu Ústřední školy ČSČK na zámku v Lišnu, aj.

ZDENA HADRBOLCOVÁ A JIŘÍ PRŮCHA A ČERVENÝ KŘÍŽ (dokončení z 1. strany)

Jiří Průcha: „Pravdou je, že nám povědomí o první pomoci pomohlo ještě jednou. Trávili jsme se Zdenou prázdniny na chalupě v jižních Čechách a vyrazili si k rybníku. Usadili jsme se na dece a pozorovali vodní hrátky jednoho otce se synem. Hned od začátku se mně zdálo, že chlapec při nich nějak lapá po dechu... Vtom už dítě nebylo vidět a slyšeli jsme jen volání otce. Skočil jsem do rybníka a dítě vytáhl na břeh.“

Zdena Hadrbolecová: „Nejen vytáhl, ale i oživil. Znovu jsme uvolňovali jazyk a provedli umělé dýchání a nakonec i odvezli do nemocnice. Zajímavá byla reakce otce toho dítěte, který byl úplně neschopný jakékoliv akce. Kromě jedné věty, kterou opakoval donekonečna, nebyl k použití... Chápu, že člověk může ve vypjatých situacích jednat zkratkovitě. My jsme naopak nezmatkovali a chovali se poměrně klidně. To je myslím také v těchto případech velmi důležité. Poskytovat první pomoc by měl umět skutečně každý. Nikdy nevíme, kdy ji budeme sami potřebovat. **Červený kříž v našem případě skutečně sehrál pozitivní úlohu, a jak je vidět, něčemu nás i naučil.**“

Redakce Novin ČK: „Naučili jste se pomáhat druhým. Sehrává v tom nějakou roli Vaše sociální citění?“

Zdena Hadrbolecová: „Myslím, že ano.“

Vždycky jsem byla solidární s nejslabším členkem ve společenství. Když je někdo například odstrkovaný, začnu ho hájit. Projevovalo se to u mě už jako u dítěte. Znáte ten pocit ve třídě, když se nikdo nehlásí a hrozí vyvolání učitelem!? Po každé jsem raději za ostatní sama zvedla ruku...“



Redakce Novin ČK: „Před časem jste po několika letech ukončila angažmá v pražském divadle Komedie...“

Zdena Hadrbolecová: „Skutečně jsem v Komedii skončila a musím říci, že nedobrovolně. Vystřídal nás nový soubor. Taková je už asi doba...“

Nicméně stále vzpomínám na náš kolektiv, který se formoval dlouhou dobu. Sešli se v něm lidé, kteří předtím prošli různými divadelními formami, například divadlem Na okraji v pražském Rubínu, a zkusili si alternativní divadlo. Byli jsme na stejné lodi! A takových souborů není zas tak mnoho...“

Redakce Novin ČK: „Zmínila jste alternativní divadlo. Diváci Vás mohli při něm vidět i v Shakespearově Hamletu v prostorách kontroverzního klubu Roxy v Dlouhé ulici, kde jste vytvořila dokonce dvojroli...“

Zdena Hadrbolecová: „Právě to jsou začátky našeho souboru, který později vyhrál konkurs a přešel do divadla Komedie. Hamlet se hrál potom v něm. Vloni jsem se do Roxy vrátila a hraji tam v projektu Bakchantky. Při zkouškách nám byla hrozná zima... vzorný pořádek tam také zrovna není, ale musím říct, že jsme byli šťastní... Mám přípravu z Rubínu, kde to bylo podobné, takže mě hned tak nic nepřekvapí... Ale i to má přeci své kouzlo!“ (smích) Vždycky jsem byla spojená s určitou produkcí podobného stylu, kde jsem se mohla velmi osobně projevit. Nebojím se experimentů a dokonce je sama vyhledávám, a tak mně právě alternativní umění velice vyhovuje a uspokojuje. V prvé řadě vidím projekt a za ním jdu, vše ostatní jde potom stranou!“

Text Otto Lokaj Foto: archiv

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ POMÁHÁ POSTIŽENÝM POVODNĚMI 2002

Od loňských ničivých povodní v Čechách už uplynulo více než 15 měsíců. Likvidování jejich následků však stále pokračuje a ČČK se na pomoci postiženým významným způsobem podílí.

K 21. 10. 2003 se na povodňovém kontu Fondu humanity ČČK sešlo celkem **236.642.305,96 Kč** (z toho činil výtěžek veřejné finanční sbírky 64.550.050,16 Kč, pomoc Německého ČK 105.245.950,95 Kč, pomoc Švýcarského ČK 46.858.868,95 Kč a pomoc Mezinárodní federace ČK a ČP 19.987.435,90 Kč). Na celkem 8 typů humanitárních projektů ČČK na pomoc postiženým povodněmi bylo ke stejnému datu již vynaloženo celkem **179.784.760,68 Kč**, k použití na rozpracované, zatím nedokončené a připravované projekty pomoci zbývá **56.857.545,28 Kč**.

Osm typů humanitárních projektů má následující členění: **okamžitá pomoc** (čističí, hygienické, dezinfekční a úklidové prostředky, balená pitná voda, trvanlivé potraviny, příkrývky, ošacení, aj.) byla poskytnuta v objemu 10,5 milionu Kč, **na nákup a distribuci vysoušečů** bylo vynaloženo celkem 20,5 milionu Kč, **školské projekty** (obnova mateřských škol, základních škol, dětských domovů, speciálních škol pro postižené děti, aj.) v objemu **43,7 milionu Kč**, **zdravotnické projekty** (obnova a rekonstrukce zdravotnických zařízení) v objemu více než 20 milionů Kč, **sociální projekty** (obnova ústavů sociální péče, domů s pečovatelskou službou, pomoc organizacím zdravotně postižených, aj.) jsou v rozsahu přes 21 milionů Kč, **projekty oprav** (příspěvky na opravy postižených obydlí konkrétním rodinám ve výši 50.000- Kč) v celkovém objemu 70 milionů Kč, **projekt výstavby nových obydlí** (výstavba obytných domů a domků pro postižené rodiny s důrazem na seniory) v objemu 46,5 milionu Kč a **ostatní projekty** (víceúčelový objekt v Metlích, příspěvek Terezínu) v objemu 2 milionu Kč.



Zleva - starosta obce Metly **Karel Pali-vec** a delegát Švýcarského ČČK v ČR **Roland Albert** před víceúčelovým objektem - tzv. Švýcarským domem - v obci Metly



Jeden ze 4 dvojdomků postavených z Fondu humanity ČČK v obci Metly



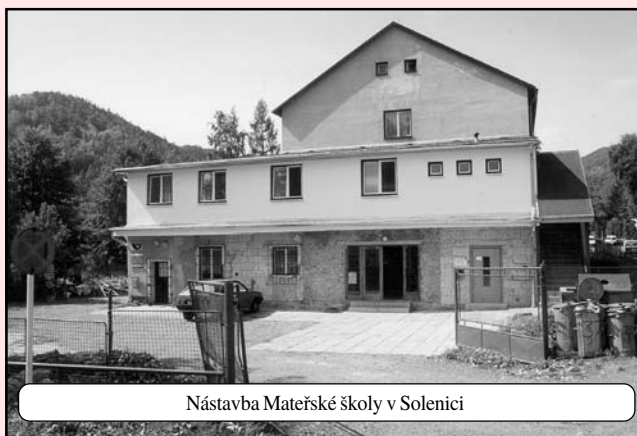
Jeden ze 7 povodňových dvojdomků postavených z Fondu humanity ČČK v obci Štěchovice

Z veřejné sbírky občanů byly již např. ukončeny výstavby povodňových domků v obcích Kly, Tchořovice, Štěchovice a Obrříví, vybavení bytového domu v Hoštee, oprava ZŠ ve Štěchovicích a oprava Ústavu sociální péče pro těžce mentálně a fyzicky postižené děti v Neratovicích.

Z ukončených projektů financovaných z prostředků poskytnutých **Německým ČK** připomeňme opravy a vybavení základních škol v Mělníku, Křivoklátu, Kamýku nad Vltavou, Obrříví, Hřensku a Nižboru, opravy a vybavení mateřských škol v Ústí nad Labem, Berouně, Dolních Zálezlech a Solenici, opravu Dětského domu v Žichovci, opravy a vybavení učeben Střední odborné školy a Vyšší odborné školy ve Štětí či opravu zdravotního střediska v Hýskově.



Opravený Dětský domov v Žichovci



Nástavba Mateřské školy v Solenici

ČESKÝ ČERVENÝ KRÍŽ POMÁHÁ POSTIŽENÝM POVODNĚMI 2002

Z ukončených projektů financovaných z prostředků poskytnutých **Švýcarským ČK** jmenujme výstavbu víceúčelového domu v Metlicích (nazývaného „Švýcarský dům“) a vybavení Domu dětí a mládeže v Týně nad Vltavou. Před dokončením je výstavba 10 bytových jednotek v Libiši (v tzv. Švýcarské ulici).



zleva - **Volker Sitta** (Švýcarský ČK), **Mgr. Karel Hájek** (starosta města Týn nad Vltavou), **JUDr. Jiří Procházka** (ředitel Úřadu ČČK) při slavnostním znovuotevření Domu dětí a mládeže v Týně nad Vltavou



Dům s 10 bytovými jednotkami v obci Libiš v tzv. Švýcarské ulici

Švýcarský ČK a Německý ČK (Hamburk) společně financovaly rekonstrukci a vybavení nemocnice s poliklinikou v Kralupech nad Vltavou.

zleva - **Mgr. Pavel Rymt** (starosta města Kralupy nad Vltavou), **MUDr. Zdenko Vlk, Csc.** (prezident ČČK), zástupkyně švýcarského velvyslanectví v ČR, zástupce německého velvyslanectví v ČR, **Bernard Kühn** (Německý ČK), **Roland Albert** (delegát Švýcarského ČK v ČR) při slavnostním otevření rekonstruované nemocnice v Kralupech nad Vltavou



Nová kuchyně v rekonstruované nemocnici v Kralupech nad Vltavou



Lucemburský ČK se významně podílel na opravách Domu s pečovatelskou službou v Mělníku a Ústavu sociální péče v Praze 7. **Italský ČK** přispěl na rekonstrukci objektu Sdružení zdravotně postižených ČR v Praze 8, dále přispívá na opravu Domu s pečovatelskou službou v Praze 8 a vybavení objektu Svazu neslyšících a nedoslýchavých ČR rovněž v Praze 8.

SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ MŠ ŠTĚCHOVICE

Dne 6. září 2003 se uskutečnilo slavnostní znovuotevření Mateřské školy ve Štěchovicích, kterou v srpnu 2002 zasáhly ničivé povodně. Při nich bylo zničeno veškeré zařízení a vybavení MŠ. Na záchranných pracích a následné humanitární pomoci se značnou měrou podílel i **OS ČČK Chrudim**, jednotka dobrovolných hasičů Chrudim a MŠ Svatopluka Čecha v Chrudimí.

Na pomoc této školce byla uspořádána humanitární sbírka s názvem „Školka školce, škola škole“, která se pro velký ohlas rozšířila i na další povodněmi postižené školky. OS ČČK Chrudim spolu s MŠ Svatopluka Čecha Chrudim a jejími soubory Klíček a Klíčenky uspořádali v září 2002 benefiční koncert „Nad vodou“, jehož

výtěžek **21.850,- Kč** byl dne 10. 10. 2002 předán právě MŠ ve Štěchovicích (a MŠ Zeyerova České Budějovice). Dobrovolní hasiči Chrudim věnovali každé školce částku 10.000,- Kč.

Mile nás překvapilo, když jsme byli všichni pozváni na slavnostní znovuotevření Mateřské školy ve Štěchovicích začátkem září 2003. Otevření školky se kromě představitelů obce a kraje a dalších hostů zúčastnil i ministr vnitra **Stanislav Gross**. Děti ze souborů Klíček a Klíčenky opět překvapily a potěšily svým vystoupením všechny přítomné a snad nejvíce ministra Grosse, který osobně ocenil naši pomoc při povodních a některé písničky si s nimi i zazpíval.

*Anna Altrichterová,
ředitelka Úřadu OS
ČČK Chrudim*



Část dětských souborů Klíček a Klíčenky z Chrudimí s ministrem vnitra Stanislavem Grosse (první zleva) při slavnostním znovuotevření Mateřské školy ve Štěchovicích